

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē niḡamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

śrīmadrāmāyaṇē vālmīkiyē ādikāvyē sundarakāṇḍē

॥ catuḥ pañcāśaḥ sargaḥ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

śrī raṅgarāmānuja mahādēśikan

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

॥ catuḥ pañcāśaḥ sargaḥ ॥

laṅkāyā dahanam rakṣasām vilāpaśca

vīkṣamāṇastatō laṅkāṃ
kapiḥ kṛtamanōrathaḥ |
vardhamānasamutsāhaḥ
kāryaśēṣamacintayat || 5.54.1 ||

kiṃ nu khalvavaśiṣṭam mē
kartavyamiha sāmpratam |
yadēṣām rakṣasām bhūyaḥ
santāpajananaṃ bhavēt || 5.54.2 ||

vanaṃ tāvat pramathitaṃ
prakṛṣṭā rākṣasā hatāḥ |
balaikadēśaḥ kṣapitaḥ
śēṣam durgavināśanam || 5.54.3 ||

durgē vināśitē karma
bhavēt sukhapariśramam |
alpayatnēna kāryē'smin
mama syāt saphalaḥ śramaḥ || 5.54.4 ||

yō hyayaṃ mama lāṅgūlē
 dīpyatē havyavāhanaḥ |
 asya santarpaṇaṃ nyāyyaṃ
 kartumēbhirgrhōttamaiḥ || 5.54.5 ||

tataḥ pradīptalāṅgūlaḥ
 savidyudiva tōyadaḥ |
 bhavanāgrēṣu laṅkāyā
 vicacāra mahākapiḥ || 5.54.6 ||

grhād grhaṃ rākṣasānā -
 mudyānāni ca vānaraḥ |
 vīkṣamāṇō hyasantrastaḥ
 prāsādāṃśca cacāra saḥ || 5.54.7 ||

avaplutya mahāvēgaḥ
 prahastasya nivēśanam |
 agniṃ tatra vinikṣīpya
 śvasanēna samō balī || 5.54.8 ||

tatō'nyat pupluvē vēśma
 mahāpārśvasya vīryavān |
 mumōca hanumānagniṃ
 kālānalaśikhōpamam || 5.54.9 ||

vajradaṃṣṭrasya ca tathā
 pupluvē sa mahākapiḥ |
 śukasya ca mahātējāḥ
 sāraṇasya ca dhīmataḥ || 5.54.10 ||

tathā cēndrajitō vēśma
 dadāha hariyūthapaḥ |
 jambumālēḥ sumālēśca
 dadāha bhavanam tataḥ || 5.54.11 ||

raśmikētōśca bhavanam
 sūryaśatrōstathaiva ca |
 hrasvakarṇasya daṁṣṭrasya
 rōmaśasya ca rakṣasaḥ || 5.54.12 ||

yuddhōnmattasya mattasya
 dhvajagrīvasya rakṣasaḥ |
 vidyujjihvasya ghōrasya
 tathā hastimukhasya ca || 5.54.13 ||

karālasya viśālasya
 śōṇitākṣasya caiva hi |
 kumbhakarṇasya bhavanam
 makarākṣasya caiva hi || 5.54.14 ||

narāntakasya kumbhasya
 nikumbhasya durātmanaḥ |
 yajñaśatrōśca bhavanam
 brahmaśatrōstathaiva ca || 5.54.15 ||

varjayitvā mahātējā
 vibhīṣaṇagrhaṁ prati |
 kramamāṇaḥ kramēṇaiva
 dadāha haripuṅgavaḥ || 5.54.16 ||

tēṣu tēṣu mahārḥeṣu
 bhavanēṣu mahāyaśāḥ |
 gr̥hēṣvṛddhimatāmṛddhiṃ
 dadāha kapikuñjaraḥ || 5.54.17 ||

sarvēṣāṃ samatikramya
 rākṣasēndrasya vīryavān |
 āsasādātha lakṣmīvān
 rāvaṇasya nivēśanam || 5.54.18 ||

tatastasmin gr̥hē mukhyē
 nānāratnavibhūṣitē |
 mērumandarasaṅkāśē
 nānāmaṅgalaśōbhitē || 5.54.19 ||

pradīptamagnimutsṛjya
 lāṅgūlāgrē pratiṣṭhitam |
 nanāda hanumān vīrō
 yugāntajaladō yathā || 5.54.20 ||

śvasanēna ca saṃyōgā -
 dativēgō mahābalaḥ |
 kālāgniriva jajvāla
 prāvardhata hutāśanaḥ || 5.54.21 ||

pradīptamagniṃ pavana -
 stēṣu vēśmasu cārayan |
 tāni kāñcanaajālāni
 muktāmaṇimayāni ca || 5.54.22 ||

bhavanāni vyaśīryanta
 ratnavanti mahānti ca |
 tāni bhagnavimānāni
 nipēturvasudhātalē || 5.54.23 ||

bhavanānīva siddhānā -
 mambarāt puṇyasaṅkṣayē |
 sañjajñē tumulaḥ śabdō
 rākṣasānāṃ pradhāvatām || 5.54.24 ||

svē svē grhaparitrāṇē
 bhagnōtsāhōjjhitaśriyām |
 nūnamēṣō'gnirāyātaḥ
 kapirūpēṇa hā iti || 5.54.25 ||

krandantyaḥ sahasā pētuh
 stanandhayadharāḥ striyaḥ |
 kāścidagniparītāṅgyō
 harmyēbhyō muktamūrdhajāḥ || 5.54.26 ||

patantyōrējirē'bhrēbhyaḥ
 saudāmanya ivāambarāt |
 vajraavidrumavaidūrya -
 muktārajatasamhatān || 5.54.27 ||

vicitrān bhavanāddhātūn -
 syandamānān dadarśa saḥ |
 nāgnistrpyati kāṣṭhānāṃ
 tṛṇānāṃ ca yathā tathā || 5.54.28 ||

hanūmān rākṣasēndrāṇām
 vadhē kiñcinna tṛpyati |
 na hanūmadviśastānām
 rākṣasānām vasundharā || 5.54.29 ||

hanūmatā vēgavatā
 vānarēṇa mahātmanā |
 laṅkāpuraṃ pradagdham tad
 rudrēṇa tripuraṃ yathā || 5.54.30 ||

tataḥ sa laṅkāpuraparvatāgrē
 samutthitō bhīmaparākramō'gniḥ |
 prasārya cūḍāvalayaṃ pradīptō
 hanūmatā vēgavatōpasṛṣṭaḥ || 5.54.31 ||

yugāntakālānalatulyarūpaḥ
 samārutō'gnirvavṛdhē divaspṛk |
 vidhūmaraśmirbhavanēṣu saktō
 rakṣaḥ śarīrājyasamarpitārciḥ || 5.54.32 ||

ādityakōṭīsadrśaḥ sutējā
 laṅkāṃ samastāṃ parivārya tiṣṭhan |
 śabdairanēkairāśaniprarūḍhai -
 rbhindannivāṇḍaṃ prababhau mahāgniḥ || 5.54.33 ||

tatrāmbarādagniratipravṛddhō
 rūkṣaprabhaḥ kiṃśukapuṣpacūḍaḥ |
 nirvāṇadhūmākularājayaśca
 nīlōtpalābhāḥ pracakāśirē'bhrāḥ || 5.54.34 ||

vajrī mahēndrastridaśēśvarō vā
 sākṣād yamō vā varuṇō'nilō vā |
 raudrō'gnirarkō dhanadaśca sōmō
 na vānarō'yaṁ svayamēva kālah || 5.54.35 ||

kiṁ brahmaṇaḥ sarvavitāmahasya
 lōkasya dhātuścaturānanasya |
 ihāgatō vānararūpadhārī
 rakṣōpasamhāarakaraḥ prakōpaḥ || 5.54.36 ||

kiṁ vaiṣṇavaṁ vā kapirūpamētya
 rakṣōvināśāya paraṁ sutējah |
 acintyamavyaktamanantamēkaṁ
 svamāyayā sāmpratamāgataṁ vā || 5.54.37 ||

ityēvamūcurbahavō viśiṣṭā
 rakṣōgaṇāstatra samētya sarvē |
 saprāṇisaṅghāṁ sagṛhāṁ savṛkṣāṁ
 dagdhāṁ purīṁ tāṁ sahasā samīkṣya || 5.54.38 ||

tatastu laṅkā sahasā pradagdhā
 sarākṣasā sāsvarathā sanāgā |
 sapakṣisaṅghā samṛgā savṛkṣā
 rurōda dīnā tumulaṁ saśabdam || 5.54.39 ||

hā tāta hā putraka kānta mitra
 hā jīvitēśāṅga hataṁ supuṇyam |
 rakṣōbhirevaṁ bahudhā bruvadbhiḥ
 śabdaḥ kṛtō ghōratarah subhīmaḥ || 5.54.40 ||

hutāśanajvālasamāvṛtā sā
 hatappravīrā parivṛttayōdhā |
 hanūmataḥ krōdhabalābhibhūtā
 babhūva śāpōpahatēva laṅkā || 5.54.41 ||

sasambhramaṃ trastaviṣaṇṇarākṣasāṃ
 samujjvalajjvālahutāśanāṅkitām |
 dadarśa laṅkāṃ hanumān mahāmanāḥ
 svayambhurōṣōpahatāmivāvanim || 5.54.42 ||

bhaṅktvā vanaṃ pādaparatnasaṅkulaṃ
 hatvā tu rakṣāṃsi mahānti saṃyugē |
 dagdhvā puriṃ tām grharatnamāliniṃ
 tasthau hanūmān pavanātmajah kapiḥ || 5.54.43 ||

sa rākṣasāṃstān subahūṃśca hatvā
 vanaṃ ca bhaṅktvā bahupādapaṃ tat |
 viśṛjya rakṣōbhavanēṣu cāgniṃ
 jagāma rāmaṃ manasā mahātmā || 5.54.44 ||

tatastu taṃ vānaravīramukhyaṃ
 mahābalaṃ mārutatulyavēgam |
 mahāmatiṃ vāyusutaṃ variṣṭhaṃ
 pratuṣṭuvurdēvagaṇāśca sarvē || 5.54.45 ||

dēvāśca sarvē munipuṅgavāśca
 gandharvavidyādharapannagāśca |
 bhūtāni sarvāṇi mahānti tatra
 jagmuḥ parāṃ prītimatulyarūpām || 5.54.46 ||

bhaṅktvā vanaṃ mahātējā
 hatvā rakṣāṃsi saṃyugē |
 dagdhvā laṅkāpurīṃ bhīmāṃ
 rarāja sa mahākapiḥ || 5.54.47 ||

grhāgryaśṛṅgāgratalē vicitrē
 pratiṣṭhitō vānararājasimhaḥ |
 pradīptalāṅgūlakṛtārcimālī
 vyarājatāditya ivārcimālī || 5.54.48 ||

laṅkāṃ samastāṃ sampīḍya
 lāṅgūlāgniṃ mahākapiḥ |
 nirvāpayāmāsa tadā
 samudrē haripuṅgavaḥ || 5.54.49 ||

tatō dēvāḥ sagandharvāḥ
 siddhāśca paramarṣayaḥ |
 drṣṭvā laṅkāṃ pradagdhāṃ tām
 vismayaṃ paramaṃ gatāḥ || 5.54.50 ||

taṃ drṣṭvā vānaraśrēṣṭhaṃ
 hanūmantaṃ mahākapim |
 kālāgniriti sañcintya
 sarvabhūtāni tatraśuḥ || 5.54.51 ||

|| ityārṣē śrīmadrāmāyaṇē vālmīkīyē ādikāvye
 sundarakāṇḍē catuḥ pañcāśaḥ sargaḥ ||